

DOMOVINA

Uredništvo

je na Schillerjevi cesti št. 3. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja trikrat na teden, vsak **ponedeljek, sredo in petek** ter velja za Avstrijo in Nemčijo 12 kron, pol leta 6 kron, 3 mesece 3 krone. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poštnina, namreč: Na leto 17 kron, pol leta 8 kron 50 vin. Naročnina se pošilja upravištvu, plačuje se vnaprej.

Za inserate

se plačuje od vsake petit-vrste po 20 vinarjev za vsakokrat: za večje inserate in mnogokratno inseriranje znaten popust.

Suša na Spodnjem Štajerskem.

V torek, dne 30. junija so vložili poslanci dr. Ploj in tt. v državni zbornici nujni predlog zaradi pomanjkanja krme in slabe letine, katero je povzročila suša na Spodnjem Štajerskem. Predlog se je izročil odseku za podelitev državnih podpor v slučaju ujm, kateremu se je naročilo, naj ga hitro reši. Ker je ta nujni predlog zelo važen, ga priobčujemo dosledno:

Že od začetka meseca majnika sem pogreša spodnještajerski kmet vsakega, vsaj približno zdatnega dežja. Že dva meseca je skoraj neprestano suho in vroče vreme, katero je posebno neugodno vplivalo na pridelek sena in detelje. Ta pridelek je dosegel komaj polovico, da, v nekaterih krajih komaj četrtino navadne letine. Toda izostal ni le pridelek sena in detelje, spodnještajerski kmetje ne bodo imeli tudi prav nobene otave, ker je vroče solnce travnike popolnoma požgalo in bi tudi eventualni dež ne mogel več popraviti velike škode.

Na Spodnjem Štajerskem bo vladalo veliko pomanjkanje krme; posestniki si pa ne bodo mogli iste z lastnimi sredstvi kupiti, ker cene sena ogromno rastejo in znašajo že sedaj po 12 K za meterski stot.

Slabe letine glede krme pa ne bo samo na Sp. Štajerskem, temveč tudi na Srednjem in Zgornjem Štajerskem, ako ne bo prav kmalu zdatnega dežja. Razun tega pa tudi ne smemo prezreti, da ne bo krme v sosednih deželah in tudi ne na Ogrskem, kjer imajo slabo letino sena in detelje. Ako si torej kmet ne bo mogel kupiti sena za svojo živino — in po sedanjih cenah je to že nemogoče — bo moral svojo živino prodati, seveda za nizko ceno. Prisilna prodaja živine bi pa povzročila veliko gospodarsko nesrečo: ne le da bi trpel kmet škodo vsled nizkih cen živine, ampak bi tudi pogrešal mleko, ki je eno glavnih hranil in bi pogrešal tudi gnoj za svoje polje.

Slaba letina se pa ne kaže samo pri sedu in detelji, temveč tudi pri vsem jarem žitu: oves ni mogel vzrasti, istotako ne jari ječmen in pšenica. Poleg pomanjkanja zrna tudi ne bode slame. Rast koruze, ki je eden glavnih poljskih pridelkov na Sp. Štajerskem, je zelo neugodna. Čebula, korenje, zelje in krompir tudi vsled neznosne suše ne morejo rasti in tudi od njih ni upati dobre letine.

Zaradi teh prežalostnih razmer, ki ne teže samo kmetov, temveč vse spodnještajersko prebivalstvo, so seveda kmetje zelo potrti in s strahom premišlujejo, kaj bo sedaj, ko bodo porabili svoj mali pridelek krme?

Potrebna je torej pravočasna olajšava nevolje in pomanjkanja, katero je

nastalo vsled slabe letine. Ta olajšava mora obsegati prepoved izvoza krme, dovoljenje cenejših železničnih tarifov za prevažanje krme vsake vrste, da, potrebno bo celo posestnike naravnost podpirati, da ne bodo prisiljeni svoje živine deloma ali docela prodati.

Z ozirom na stisko spodnještajerskih kmetov, katera je že deloma nastopila, a bo še v jesen hujša, stavi podpisani predlog:

„Visoka vlada se poziva, da dovoli spodnještajerskim kmečkim posestnikom, kateri so vsled slabe letine sena, detelje in jarega žita vseh vrst v hudi sili, potrebno podporo in odpis davkov“. Na Dunaju, 30. junija 1908. Dr. Ploj, Roblek in tovariši.

Politični pregled.

Domače dežele.

Na Dunaju živi do 400.000 Čehov, katerim pa se glede šolstva prav tako godi kakor nam Slovincem na Spod. Štajerskem: „nemško“ mesto Dunaj jim ne dovoli javnih ljudskih šol. Šolsko društvo „Komenský“ vzdržuje na Dunaju v 3 okr. veliko ljudsko šolo, a ta nima pravice javnosti. Šolarji so se morali doslej voziti na Moravsko in tam napraviti pred češkimi učitelji skušnjo, da je dobilo spričevalo javno veljavnost. Naučni minister je s privoljenjem nižjeavstr. deželne šolskega sveta dovolil mese a maja, da delajo sedaj šolarji na Dunaju pred češk. moravskimi učitelji skušnjo. Vsled tega so bili kršč. socialci v obč. svetu dunajskem sila razburjeni in so ljuto napadali Marcheta zaradi te odredbe, ki je tako naravna, da se mora človek z začudenjem vprašati, kako da se je že poprej ni odredilo? Pripomniti je tu treba, da so ti nemški kršč. socialci tesni prijatelji s klerikalci na Slovenskem.

Hrvaško-srbska koalicija izjavlja, da ni nikogar pooblastila za pogajanja z ogrsko vlado in da vobče v doglednem času ne misli na nobeno premirje z Ogrsko. Z ogrsko vlado se že zaradi tega ne more pogajati glede premirja, ker želi ta pogajanja potem hrvaške deželne vlade, koalicija pa noče imeti z banom Rauchom nobenega opravila.

V državni zbornici se je začelo v petek razpravljati o nujnem predlogu socialnih demokratov, naj vlada čimprej predloži zakonski načrt delavskega zavarovanja proti starosti in onemoglosti. Po razpoloženju zbornice soditi, bo ta nujni predlog v današnji seji sprejet. Pričakuje se, da bo govoril danes v tej zadevi minister Bienert.

Davčni odsek se je ukvarjal z nujnim predlogom poslanca Rennerja in tt. glede potrebnih vladnih odredb proti draginji živeža in s predlogom poslanca Glabinskega, da se naj odpravi klalni in cestninski davek na meso. Minister Korytavski se je izrekel proti odpravi tega davka; pač pa je obljubil reformo osebne dohodarine. O predlogu Rennerja pa se niti v tej seji ni govorilo. Kaj pa, gospodje na Dunaju niso lačni in suša jim tudi ne more ničesar vzeti!

Vnanje države.

— V Srbiji se bo ministerska kriza kmalu rešila. Mladoradikalci so privolili staroradikalno vlado z Velemirovičem na čelu, brez Pašiča. Odbri bili bodo tudi trgovsko pogodbo z Avstro-ogrsko in proračun izven doneska za kraljevo rodbino. Po rešitvi teh nalog pride pa dosedanji srbski poslanik v Rimu, Milovanović na čelo koalicijskega ministerstva obeh strank. Da stopi Milovanović na čelo srbske vlade, je zaradi tega pomembno, ker velja za zaupnika italjanskega kralja Viktorja Emanuela. Italija torej pridobiva na vplivu v balkanskih deželah.

— Perzija. Pri zadnjih cestnih v Teheranu je bilo 370 ljudi ubitih in 700 ranjenih. Razvladje se širi po celem severnem delu države. Na šaha ima sedaj največji vpliv ruska stranka. Bajce ima Rusija že pripravljene vojake za Perzijo, ako bi bilo treba z orožjem napraviti mir. Šah pa medtem z rusko pomočjo ubija svoje nasprotnike; te dni je bilo obešenih 9 opozicijonalcev, med njimi 3 časnikarji.

Štajerske novice.

— Narodna založba v Celju ima izredni občni zbor v torek dne 14. julija 1908 ob 6. uri popoldne v Zadržni pisarni. Na dnevnem redu je dopolnilna volitev enega uda načelstva in slučajnosti.

— Letni poročili celjske slov. spodnje gimnazije in višje gimnazije. Na slov.-nemški spodnji gimnaziji v Celju je bilo letos koncem šolsk. leta 164 učencev (lani 191); od teh je bilo 156 rojenih Štajercev. Učenci so vsi Slovenci. 11 učencev je zdelalo z odliko, 104 so dobili povoljno spričevalo, 29 jih je zdelalo s slabim uspehom, 9 ima ponavljalne skušnje. Na zavodu je delovalo 8 profesorjev. Odličnjaki so v I. a razr. Kotnik Jože in Stanko Pušenjak, v I. b razr. Korent Andrej, v II. razr. Brenčič Alojz in Smolnikar Janez, v III. razr. Jubart Albin, v IV. razr. Goričar Anton, Juhart Franc, Krajšek Anton, Rajh Jurij in Zakošek Ivan. — Višja gimnazija je štela koncem šolsk. leta 14 profesorjev (2 Slovenca!), 339 učencev (lani 329), med njimi 93 Slovencev, 1 Čeh, 1 Hrvat in

244 Nemcev; odličnjakov je 34, povoljni uspeh je pri 243 učencih. 29 je nepovoljnih uspehov (isto število kakor na slovenski gimnaziji!). 29 jih ponavlja, neskušani so 4. Slovenščine se je prostovoljno učilo 44 Nemcev. — Pravi unikum pa je na tej višji gimnaziji pripravljalni razred, ki je štel letos 8 učencev; učitelj v tem famoznem zavodu je neki Pruner, katero plačuje država za njegovo „trudapolno“ delo po 9. plačilnem razredu. Škoda, da se nikdo ni pri proračunski debati oglašil o tem škandalu k besedi.

— Celjski „čuki“ postajajo predrzni. V nedeljo popoldan je prišlo v okoliški šoli do majhnega spopada med „čuki“ in naraščajem celjskega „Sokola“. „Čuki“, kateri nazivajo sami sebe „sokole“ (drugi jim tako ne dajo tega častnega naslova) namreč izzivajo na razne načine „Sokolov“ naraščaj in ni čnda, da je v nedeljo vskipela mladim fantom kri in jo je nek član „Čuka“ pošteno skupil. Nek drug klerikalec pa se je tako „krščen“ krvav“ pridušal, da smo se kar čudili. Gosp. Gorišek, dajte svoje „čuke“ opozoriti, da jim njihovo „prepričanje“ in „vera“ takega skovikačja ne dovoljuje!

— „Delavsko podporno društvo“ ima sedaj svoje prostore na Grabnu 7, v Kmeclovi hiši, pritlično na levo. Danes se otvori gostilna v novih prostorih. Vabijo se tt. pevci na vesel sestanek.

— Umrli je v Ljubljani bivši solicator odvetnika dr. Kovačiča v Celju, g. Fr. Mohorčič.

— O ustanovnem obnem zboru „Zveze narodnih društev“ je priobčil „Slov. Narod“ zelo simpatično poročilo. Mislil pa sem si, ko sem čital to poročilo sledeče: Ali bi ne bilo možno ustanoviti enake, močne organizacije tudi na Kranjskem in potem ustvariti centralo za vse slovenske pokrajine? Na ta način bi ne bilo le olajšano enotno delo za prosveto naroda, temveč bi bil tudi olajšan boj proti njegovemu zastrupljanju, zlasti po klerik. časopisju. Bilo bi to vredno slavljenje Trubarjeve štiristoletnice!

— Toča je pri dežju v soboto razsajala okrog gore Šekl pri Gradcu. Padlo je je toliko, da je bilo vse belo. V celjski okolici ni bilo toče, a veliko premalo dežja.

— Bojkot pivu izvaja delavstvo razun v Zeltwegu tudi v Neubergeru in v Šmihelu pri Ljubnem na Zg. Štaj. No, dolgo ne bo trajal ta bojkot.

— Utonila sta v Savi pri Zidanemmostu čevljarski pomočnik Jože Pajk in delavec Iv. Papež. — Pri Žalcu je utonil v Savinji nek fant, kateri je svojega tovariša za šalo sunil v reko, a se je zbal, da se bo utopil, skočil za njim v reko in sam utonil.

— Družbe sv. Cirila in Metoda glavna skupščina bode letos 8. sept. v Ptuj.

— **Ciril-Methodov kres** je žgalo „Celjsko pevsko društvo“ v soboto zvečer pri Lipovškovem vinogradu na Starem gradu. Zažgalo je dva kresa, svirala je „Narodna godba“ in zapelo se je tudi nekaj pesmi. Občinstva se je nabralo veliko število. Posebno so ugajale lepe rakete in dolga vrsta raznobarnih lampijonov. — Krasen pa je bil pogled na okolico, Savinsko dolino in planine ter Pohorje. Povsod so goreli kresi; našli smo jih nad 70. Tam gori na visokem Medvedjaku nad Mozirjem je pričal kres, da so tam slovenske gore; kakor zvezde na temnem nočnem nebu so migljali kresi na Uršuli, nekje nad Zavodno, na Piki, pri Št. Joštu, na Pazališču, na konjiških gorah, pri Šmohorju pod Gozdnikom. Nadalje je gorelo mnogo kresov okrog Šmartina v R. d., okrog Vojnika, v celjski okolici. Tudi na Šmiklavškem hribu je gorel lep kres in osvetljeval cerkev; tam je šlo tudi nekaj lepih raket v zrak. — Pozneje se je vršil vrtni koncert v priljubljeni „Skalni kleti“.

— **Draginja v Celju.** V mestu kmalu ne bo več možno živeti; zelenjava je draga kakor žafran in še dobiti se je ne more. Od vseh strani tožijo kmetje, da prodajajo živino napopol zastonj; celjski mesarji pa vkljub temu naprej prodajajo po istih cenah. Ali res ni nobenega sredstva, da bi se zabranilo to izkoriščanje meščanstva? Ali res morata kmet in meščan rediti samo mesarja?

„**Lastni dom**“, zadrugo z omejeno zavezo, snujejo rudarji v Trbovljah. Imela bo namen, da postavi v Trbovljah veliko hišo, v kateri namesti rudarstvo svoja društva.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda** je poslal kegljaški klub akad. teh. društva „Tabor“ v Gradcu nabranih 6 K 10 v.

— **Opozarjamo** na brošurico, ki so jo izdali Nemci za bojkot Slovencev in ima naslov: „Deutsche und deutschfreundliche Gaststätten in Süd-Kärnten, Süd Steiermark, Krain etc.“. Natančneje bodemo o tej brošuri še spregovorili.

— **V. poročilo o stanju hmeljske rastline v Savinski dolini.** Žalec, dne 4. jul. 1908. Od našega zadnjega poročila postalo je stanje hmeljišč slabše. Suša in vročina niste prenehale. Golding ne raste več, ima le redke panoge, malo število kobil in bode v 14 dneh dozorel. Poznemu hmelju dosedaj suša ni toliko škodovala, vendar potrebuje kmalu izdatno množino mokrote. Rastlina je pri vsem tem zdrava.

Vodstvo hmelj. društva v Žalcu.

Sadna letina utegne biti na Štajerskem letos zelo ugodna. Računi se, da bo letos na izvoz odpadlo do 4000 vagonov sadja. — Cena surovega sladkorju je povišana za 50 vin.

— **Štajerski „Sokol“ v Črnigori.** Črnogorska vlada je naprosila češko sokolsko zvezo, naj ji pošlje telovadnega učitelja, ki bo poučeval črnogorske častnike v telovadbi. Češka sokolska zveza pošlje v Črnogoro člana žalskega „Sokola“, sedaj vadi telja v Pragi, g. Viljema Kukeca, kateri ostane tam tri mesece. — To je odlično priznanje ne le gosp. Kukecu temveč vsemu slovenskemu sokolstvu in čast za vrlega „Sokola“ v Žalcu.

— **Cd Sv. Miklavža pri Ormožu.** Tukaj se je vršil do 28. junija čebelarški shod. Vkljub temu, da se je vršila pri Sv. Bolfenku veselica, in se je od neke strani proti delovalo, (no seveda, treba je bilo Mešku tega!) se je zbralo nad 40 čebelarjev. Pri šolskem čebelnjaku nam je govoril gosp. Jurančič prav poljudno, a strokovnjaško o notranjosti panjev, o satovju, o razvitku čebel, o paši in razno drugo

o čebelarstvu. — Izrekamo g. Jurančiču iskreno zahvalo.

— **Razglas glede odpustov od zemljiškega, hišnorazrednega in hišnonajemninskega davka,** potem glede znižanja občne pridobnine in pridobnine za podjetja, podvržena javnemu dajanju računov za leto 1908. C. kr. finančno ministerstvo je z odlokom od 12. junija 1908 št. 42.104 izvršujoč določbe členkov IV do XI postave od 25. oktobra 1896 drž. zak. št. 220 določilo za leto 1908 odpust od zemljiškega davka z petnajstimi odstotki, in od hišnega davka izvemši petodstotni davek davka prostih poslopj z dvanajst in pol odstotki, dalje vzdržalo znižanje pridobninske glavne svote kakor v prejšnjih letih tudi za tekoče leto in določilo davčni postavki za podjetja, podvržena javnemu dajanju računov, ki so navedene v § 100 odstavka 1 in 5 postave o oseb. zak. z desetimi odstotki.

Odpust pri zemljiškem in hišnem davku se bode samo od državnih davkov, ne pa tudi od doklad samoupravnih korporacij izračunil.

Po dokončani osebni porazdelitvi teh odpustov na posamezne davkoplačevalce se bode odpustni znesek leta 1908 davčnih listinah strank (davčna knjižica, naložni listek, plačilni nalog) pozneje zaznamoval.

Čas, s katerim se bodo zamogli vpisati odpusti v davčne listine strank, se bode s posebnim razglasom oznanil. **C. kr. finančno deželno ravnateljstvo v Gradcu.**

— **Na naslov c. kr. poštnega ravnateljstva v Gradcu** nam pišejo iz Sp. Dravograda: 1. Ali mu je znano, da šteje trška občina Sp. Dravograd 2.600 duš, med njimi 2.300 Slovencev? 2. Ali mu je znano, da upravljata pošto v slovenskem trgu Spod. Dravograd dva slovensčine popolnoma nezmožna uradnika? 3. Zakaj je bila prestavljena slovensčine zmožna poštna upraviteljica v Celje in nastavljen trdonemški poštni uradnik, katerega stranke ne razumejo? 4. Kdaj dobi poštni urad v Meži ob Dravi, ki je nameščen v docela slovenski občini, vsaj dvojezični napis? — Slovenski poslanci, storite vendar enkrat nekaj za jezikovne razmere v tužnem Korotanu! (Bob v steno so taki pozivi, dokler bodo slovenski klerikalni poslanci Sušteršiču in dr. Korošču na ljubo umikali nujne predloge glede takih zadev kakor se je pred kratkim zgodilo z Grafenauerjevim predlogom!)

— **Samoumor.** Ustrelil se je v Brežicah 22 letni vodja tamošnje tovarne za palice Vladimir Spitzer, sin posestnika imenovane tvornice. Bolehal je na živcih in se je usmrtil, ker se je bal blaznosti.

— **V Št. Ilju** v Slov. goricah so pri dopolnilnih volitvah v občinski zastop zmagali Nemci. Delo „Südmarke“ rodi tedaj že usodepolne sadove.

— **Okradel** je očeta 26 letni Tomaž Zorjan v Šalovcih pri Središču za 300 K, katere je zapravljajal po mariborskih gostilnah pred nastopom 13 mesečne ječe. Ker je pa preočividno užival dobrote ukradenega denarja, so ga prijeli in izročili sodišču, ki mu bo kazen še znatno zvišalo.

— **Nečloveški mož.** V Terničah, občina Sv. Marjeta na Drav. polju, je imel posestnik Kunajec svojo bolno ženo zaprto v nekem smradljivem prostoru že od lanske jeseni, ne da bi ji preskrbel zdravnika in postrežbo, ker bi se je rad znebil. Povrh jo je še pretepal. Kunajec je imel ljubavno razmerje z neko drugo žensko. Stvar je zvedelo orožništvo in Kunajca vtaknilo v kajho, bolnico pa so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

— **Zaradi suše na Spod. Štajerskem** so v državnem zboru tudi interpelirali posl. Marckhl in tovariši. — V isti zadevi se je podala parlamentarna komisija „Zveze južnih Slovanov“ k ministerskemu predsedniku in zahtevala, da vlada pomaga pri nabavi krme za spodnještaj. kmetovalce in da prepove izvoz krme iz Avstrije. Baron Beck je obljubil svojo pomoč in pa odredbe, ki bodo vsaj deloma olajšale težavno stanje našega kmečkega ljudstva vsled silne suše. Poljedelski minister Ebenhoch je pa obljubil v državni zbornici, da se bodo vršile poizvedbe o škodi, ki jo je povzročila suša. Želimo, da bi se pri teh poizvedbah oziralo na občinske urade in zaupanja vredne posestnike, ne da bi zopet morali orožniki vse to opraviti kot po navadi, kateri vendar ne morejo znati ceniti škode. Naj bi v tem oziru merodajni činitelji posredovali.

— **Imenovan** je višjim geometrom 1. razr. višji geometer 2. razr. v Celju, g. Anton Bicek. — Poštajem v Ljutomeru je imenovan Ernest Vidovič iz Borovelj na Koroškem.

— **Ustrelil** se je dne 1. julija v Poli pešec 87. pešpolka J. Komaček s službeno puško. Časopisi poročajo, da je vzrok neznan. Čudno pa je vsekako, da se je letos že drugi štajerski fant v Poli ustrelil. Ali bi ne bilo morda dobro malo posvetiti v puljsko vojašnico? — Komaček je služil že 3. leto in bi bil torej v dobrih dveh mesecih prost vojaščine. Naša javnost bi se naj bolj zanimala za dogodke po vojašnicah: saj se gre za najdražje, kar ima narod, za naš naraščaj.

— **Veliki cesarski manevri** se vrše letos od 14. do 18. septembra na Ogrskem. Udeleži se jih 100.000 mož, posebno veliko bo konjenikov. Vodila bosta nasprotne si vojskine oddelke pl. Albori in Fiedler.

— **Kače na planinah.** Čitamo po raznih listih svarila glede kač na planinah; posebno veliko je letos modrasov. Zatorej pozor pri trganju planinskih cvetk! Najbolje je zmiraj s palico preiskati tla.

— **Kako si dobimo krme?** Nek gospodarski list svetuje, naj gospodarji strnišča po žitu dobro pognoje in vsejejo turščico, katera da obilo dobre krme in se lahko tudi zelena spravi za zimo.

— **Velika skupščina „Družbe sv. Cirila in Metoda“** se vrši letos, ako ne bo posebnih zaprek, v Ptuj. Tam je zborovala 3. velika skupščina l. 1888.

— **Marljiví delavci** za našo šolsko družbo so slovenski gimnazijci. Pred kratkim je prejela družba iz dveh krajev večje zneske nabranega denarja. Lep znak narodne zavesti naših fantov. Naprej!

— **Slovenske napise na postajah** je upeljala Južna železnica sedaj tudi na Primorskem. Doslej jih je imela samo po Kranjskem. Ali se ne bi dali doseči tudi po Štajerskem? Cela dežela bi dobila naenkrat bolj slovensko lice.

— **Izvoz krmé iz Hrvaškega** ne bo prepovedan kakor so poročali nekateri časniki.

— **Iz Ponikve ob Juž. žel.** Pri nas na Ponikvi se ima to jesen jedno učiteljsko mesto oddati. To je že več mesecev znano in vendar še ni ta služba razpisana. Če se zopet name-rava k nam koga kar tako pod roko poslati, moramo ngovarjati. Naš krajni šolski svet mora vendar enkrat imeti priliko, da se o prošnjikih izjavi. Če se razpiše služba, je mogoče, da dobimo učitelja, katerega bi radi imeli. Zato prosimo našega gospoda Šuca, da v okrajnem šolskem svetu doseže razpis te službe, kakor tudi one, če bo res

že letos upokojen naš gospod učitelj Grah.

— **Pri mariborski pošti** vladajo naravnost škandalozne razmere. Ne samo, da večina uradnikov in poduradnikov ne razume slovenski, postopajo nekateri uradniki nasproti slovenskim strankam jako ošabno in oblastno in ne dajo če tudi razumejo na slovenska vprašanja niti odgovora. Če hočeš dobiti slovenske tiskovine, pošiljajo te od Poncija do Pilata. Slovenska uradnika sta samo dva. Slovenska oficijanta tudi dva in še od teh mora eden proč, zato, ker se ni dal **od svojega predstojnika oklofutati (!)**. Dotični oficijant je izpolnil, kar je popolnoma pravilno neko nakaznico s slovenskim naslovom tudi slovenski in zato mu je njegov predstojnik grozil s „paar Watschen“. — Tako postopajo nemški uradniki proti Slovincem, dočim se nemškim oficijantom, **ki so bili radi poneverjenja pisem v preiskavi**, nič ne zgodi! Mi prosimo nujno naše državne poslance, da storijo vse potrebne korake, da se na mariborski pošti tem škandaloznim razmeram enkrat za vselej konec naredi in da se nastavlja pri nas le uradniki, **ki so tudi slovenskega jezika popolnoma zmožni**. Dočim morajo slovenski uradniki na tujem službovati, šopiri se na domačih tleh ošabni Nemeč in nemškutar.

— **Deželna nemška meščanska šola v Celju** je štela pretečeno šolsko leto 122 učencev, med njimi 58 Slovencev, 4 raznih narodnosti in 60 Nemcev. Nemci so tedaj na šoli celo v manjšini in so povrh tega slabši material v šoli, kajti izmed 8 odličnjakov je 7 Slovencev! Vkljub temu ni nobenega slovenskega učitelja na zavodu, slovensčina pa se poučuje 2 uri na teden! Opozarjamo našo deželnozbornsko delegacijo, da enkrat malo osvetli te razmere.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda** so darovali 46 K 12 v. čistilci sv. blagovestnikov ob petindvajsetletnici mašništva družbinega tajnika in župnika v p. g. Berceta. Gosp. Berce je prejel tem povodom mnogo čestitk raznih društev, korporacij in posameznih rodoljubov. Ker ne more odgovarjati radi nujnih pisarniških poslov na vse čestitke, naj to izpolni zahvala iskrena tukaj izrečena.

— **Matica Slovenska.** Knjige Matice Slovenske“ za l. 1908. so se začele tiskati in izidejo brez dvoma začetkom decembra t. l. Po pravilih (§ 3) se članarina plačuje v prvi polovici vsakega leta. Lani več članov ni moglo dobiti knjig, ker so se prijavili, ko je bilo število naklade davno že določeno. Ako se pošlje članarina po določbi pravil, so gg. člani in Matica ovarovani neprilik.

— **Nemškutarenje iz nevednosti?** Mnogokrat še prihajajo stranke z raznimi nemškimi pogodbami. Ljudem menda ni znano, v katerem jeziku morajo notarji po postavi delati pogodbe. Dobro je tedaj navesti dotično postavno določbo.

Po notarskem redu se morajo notarski akti spisati v jeziku, ki je v deželi navaden; ako je pa več tih v deželi navadnih jezikov, kakor n. pr. pri nas na Spodnjem Štajerskem, se mora pogodba zapisati v tistem v deželi navadnem jeziku, v katerem to stranka zahteva. Zapomnite si tedaj, Slovenci, da je dolžnost dotičnega notarja, ako vi želite, da se notarski akt zapiše v slovenskem jeziku, to tudi storiti in da ga zadene kazen, ako ne vstreže in tega ne bi hotel storiti. Ni tedaj njegova prosta volja, kako da uraduje, marveč to je njegova dolžnost.

Ako se bodo Slovenci posluževali te svoje pravice, bodo morali tudi tisti notarji, ki se štejejo med Nemce, kakor v Laškem trgu, Ptuju, Rogatcu, Slovenski Bistrici, Slovenjem gradu itd. delati slovenske pogodbe.

Slovenci, ako ne dobite slovenskih pogodb in ako ne morete potem niti brati tistih spisov, katere ste morali plačati s svojim denarjem: in ako trpite škodo, ker se delajo pogodbe v Vam nerazumljivem jeziku in se mnogokrat to, kar ste hoteli, čisto drugače zapiše, ste si le sami krivi.

Zahtevajte pa tudi, da se mora prošnja za vpis v zemljiški knjigi delati v slovenskem jeziku, tako da lahko tudi sami berete na pogodbi, kar se je zapisalo v zemljiško knjigo, ne pa, da se vam to na vaših slovenskih pogodbah zapiše v nemškem jeziku in da je potem pogodba slovenska, vpis v zemljiški knjigi in potrjeno na pogodbi nemška!

— **Ponemčevanje od stopnje do stopnje, od dežele do dežele** je Beckov program, katerega izvaja po naročilu gg. Marckhla, Doberniga in drugov ter nemških narodnih svetov in s pomočjo „Slovenskega kluba“ v državnem zboru. Za časa Beckove vlade smo Slovenci zgubili več nižjih in višjih uradniških mest v vseh strokah državne uprave kakor pred vsemi njeovimi predniki skupaj Za Koroškem in Štajerskem je prišlo na vrsto Kranjsko. Finančnim ravnateljem za Kranjsko je imenovan Alojzij Kliment iz Brna Nemeč po rodu, domačin Dobida, kateri je po upokoju dvornega svetnika g. Lubca leto dni vodil finančno ravnateljstvo v Ljubljani je sicer tudi imenovan dvornim svetnikom, a moral bo služiti pod mlajšim ravnateljem Nemcem Klimentom iz Brna. „Slovenec“ pravi sicer, da je Klimentova žena doma na Slovenskem, kakor bi nas kaj brigale žene nemških uradnikov na Slovenskem! Isti list tudi pravi, da je poklican dv. svet. Dobida v fin. ministerstvo, toda „Wiener Ztg.“ o tem pozivu v ministerstvu nič ne ve. To imenovanje ni nič drugega kakor nesramen napad Nemcev na slovensko posestno stanje, proti kateremu bi morale vse stranke složno protestirati. „Slovenec“ in klerikalci opisujejo ta nov rop naše posesti — kot poseben uspeh klerikalne politike na narodnem polju. — Je li mogoče, da se našim ljudem ne bodo še oči odprle, da bodo sprevideli, kam nas vodi klerikalizem?

— **Angleški žurnalisti na razstavi v Pragi.** Dne 21. t. m. je prišlo 19 novinarjev (15 gospodov in 4 dame) pod vodstvom urednika Times-a Mr. Dames Baker-a v Prago na razstavo. Že na postaji so pozdravili angleške goste zastopniki mesta Prage, odbora jubilejne razstave, društva čeških novinarjev, angleški konsul v Pragi in drugi. Iz Prage delajo angleški gosti izlete v razne znamenite kraje in industrijalna mesta na Češkem. Čehi skrbijo za dobre vodnike. Vodja angleških novinarjev Mr. Baker pozna tudi sam Češko. Napisal je o češkem narodu že 7 večjih knjig in 22 brošur v angleškem jeziku. Nadjati se je, da bo ta poset angleških novinarjev v Pragi nekoliko pripomogel k temu, da se inozemstvo oprostí nemških listov in nemških informatorjev, kateri so dosedaj edini in izključljivo poučevali veliki svet o avstrijskih Slovanih, seveda v nemško strankarskem nam neprijaznem smislu.

Druge slovenske dežele.

— **Toča** je 1. julija popolnoma pobila v Gotuici pri Kočevju. Dežja je bilo seveda le malo.

— **V goriško „Kršč. soc. zvezo“** je včlanjenih 34 društev. Dne 2. julija je imela ta „Zveza“ v Gorici svoj občni zbor.

— **Popolno abstinenco** so proglasili baje pivopivci v Domžalah na Kranjskem. Samo kako dolgo se je bodo držali?

— **850 učencev in učenk** je imela minulo leto šola Družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu.

— **Vilice** si je zasadil v grlo 39 letni delavec Črnigoj v Trstu in na tem umrl. Bil je prej mrtev predno je prišla pomoč.

— **Klerikalci so povsod izdajalci.** Kakor vse kaže, hoče imenovati vlada na Goriškem deželni glavarjem zopet Pajerja, njegovim namestnikom pa klerikalca Gregorčiča, dasi imajo slov. naprednjaki veliko večino med slov. poslanci. Zategadelj ima boj goriških klerikalcev proti Italjanom le bolj platoničen značaj. Rabijo jih, čemu jih torej napadati? Klerikalec je izdajalec, najsi bo že na Goriškem ali Štajerskem.

— **Požar na Bledu.** Škodo, katero je napravil požar v vasi Grad na Bledu, znaša 300—400 tisoč kron. V vasi vlada grozna revščina, ljudje nimajo ne obleke ne živeža ne poljedelškega orodja. Ustanovil se je odsek blagih gospa, kateri knha v starem župnišču na Gradu za revne pogorelece.

— **Požar na Bledu** je dne 29. junija uničil popolnoma 35 hiš in blizu toliko gospodarskih poslopij. — Pogorelci se nahajajo v veliki bedi.

Zatorej se obrača podpisano županstvo na slavno občinstvo s prošnjo, da vsak po svoji moči pomaga ponesrečencem.

Županstvo Bled:

Franc Rus, župan.

— **Jubilejno pletarsko razstavo v Radovljici na Gorenjskem.** Slovenci smo zopet za jedno krasno prireditve bogatejši. Radovljica se ponša letos z veleznanimivo pletarsko razstavo, katera se vrši v tamošnji c. kr. pletarski šoli. Kdor ima priliko, da obiše sloveče Brezje ali Bled, naj si ogleda še to lepo razstavo kot spridevalo domačega napredka. Na razstavi si zamore tudi kupiti lepih vsakvrstnih pletarskih predmetov.

— **Katoliška omika.** Na Vrhniki so ob Petrovih praznikih napadli zapoznili se klerikalci načelnika tamošnje železnične postaje zaradi tega, da vlak ni — počakal na nje. Ob tej priliki je vpil znani „Slovencev“ urednik Štefe: „Napovedujem Vam (postajenačelniku) boj, dokler Vas ne uničim. Na svoje stroške Vas bom pustil opazovati.“ Štefu je enkrat jasno povedal, kake vrste „kršč. ljubezni“ in morale goje naši klerikalci, ki so branitelji „verskih svetinj“ naroda. — Sicer pa je tudi „prva“ glava med klerikalci na Slovenskem dr. Krek v Ljutomeru navduševal zbrane „mladeniče“ k boju in nasilstvu zoper lastne brate.

— **V Dobropoljah na Dolenjskem,** domovini znanega Jakliča, so naprednjaki pri obč. volitvah — zmagali. Dani se! — Naprednjaki so zmagali tudi v Lukovici.

— **Goriška „Zveza narodnih društev“** šteje sedaj 80 društev. Lep uspeh dela goriških naprednjakov!

Zveza narodnih društev na Štajerskem in Koroškem.

— **Celjski Sokol** se pelje v pedeljo, dne 12. t. m. k Ciril-Metodovi slavnosti na Vransko ob polu eni uri popolde z vlakom do Št. Petra v Sav. doini, kjer bodo pripravljene vozovi, s katerimi se popeljejo izletniki dalje na Vransko in se zvečer vračajo z vozovi do Celja. Ako želijo dobiti tudi

drugi celjski izletniki v Št. Petru na razpolago vozove in sicer koleselje ali pa sedeže na vozovih z lestvami, naj blagovolijo to naznaniti najkasneje do 8. t. m. blagajniku celjskega Sokola br. Mirku Megliču.

— **Seja „Zveze narodnih društev“** se vrši v četrtek, dne 9. julija ob 11. uri dopoldne. Prosimo vse gg. odbornike, da se seje udeležijo. Na dnevnem redu so važna vprašanja.

— **Ciril-Metodova veselica na Ostrožnem pri Celju** se je vršila v kljub skrajno neugodnem vremenu. Prišlo je obilo Celjanov, tudi domačinov je bilo nekoliko. Šentpavelska godba je marljivo igrala in zapela par lepih pesmi. Občinstvo se je izborno zabavalo. Zabava se je nadaljevala zvečer še v „Narodnem domu“, kjer je mladina celo zarajala. Škoda, da skrbno pripravljena veselica vsled slabega vremena ni mogla doseči takega gmotnega uspeha, kakor so prireditelji želeli.

— **Zahvala.** Vsem onim, ki so v katerem koli oziru pripomogli k Ciril-Metodovi veselici na Ostrožnem bodisi s svojo udeležbo ali s sodelovanjem, posebno pa požrtvovalnim narodnim damam in vrli šentpavelski godbi se iskreno zahvaljuje odbor.

— **Kozjansko učiteljsko društvo** zboruje dne 12. julija t. l. točno ob 10. uri dopoldne v šolskem poslopju na Pilštanju po sledečem vspredu: 1. Zapisnik, 2. društvene zadeve, 3. tema „Naše delo“ — predava tov. g. Anton Pesek iz Narapelja, 4. volitev delegatov za „Zvezino“ zborovanje v Gorici in 5. slučajnosti. Točno ob pol 10. uri je seja socialnega odseka. K polnoštevilni udeležbi vabi uljudno odbor.

Dopisi.

Kmetijska podružnica v Žalcu. Ustanovitev kmetijske podružnice v Žalcu se je izvršila dne 21. junija. Vodil je ustanovni občni zbor glavni tajnik kmetijske družbe štajerske g. Juvan iz Gradca.

Udeležilo se je zboru 52 kmetovalcev, kateri so pazljivo sledili govoru g. Goričana o pomenu podružnice. Za delokrog žalske podružnice so se določile sledeče občine.

Žalec, Petrovče, Velika Pirešica, Gotovlje, Št. Peter, Št. Pavel in Griže. Kolikor toliko ima podružnica sedaj že ude, katerih je 130, v vseh imenovanih občinah. Udje so si izvolili iz svoje sredine sledeč odbor:

Franc Roblek, drž. posl. in veleposestnik v Žalcu, Karl Janič, veleposestnik v Žalcu, Jožef Žigan, veleposestnik v Žalcu, Ernest Slanc, nadučitelj v Petrovčah, F. Em. Friedrich, veleposestnik v Mirazanu, Mart. Ocvirk, posestnik v Pirešci, Mart. Lednik, posestnik v Pirešci, Miha Jošt, posestnik v Gotovljah, Franc Sedminek, posestnik v Podlogu, Valent. Naprudnik, posestnik v Grižah, Tine Krajnc, posestnik v Vrbju, Franc Kuder, posestnik v Petrovčah, Vinko Steiner, posestniški sin v Gorici.

Odbor si je izvolil predsednika zaslužnega poslanca g. Franca Robleka, veleposestnika v Žalcu, Vinko Steinerja iz Gorice podnačelnikom, Ernesta Slanca, nadučitelja iz Petrovč, zapisnikarjem in Karla Janiča, veleposestnika v Žalcu, blagajnikom.

Novo ustanovljeni podružnici je brzojavno čestital in želel mnogo uspeha dež. posl. in osrednji družbeni odbornik g. Ferdo Roš.

Ker so voljeni v podružnični odbor delavni možje, je upati obilo delovanja za povzdigo kmetijstva v vseh krajih podružničnega delokroga. Podružnica ima tudi svojo zaslonbo v uradih z merodajnimi osebami imenovanih poslancev in tudi glavni tajnik ji je obljubil svojo naklonjenost. Žalec je torej dobil v spomin 60 letnega jubileja presvitlega cesarja lepo ustanovo, k kateri lahko vsak kmet pripomore z

malo udino, zato čita strokovni kmetijski list „Gospodarski glasnik“ in je deležen vseh podružničnih dobrot.

Iz Št. Jurija ob juž. žel.

Na letošnjem glavnem zboru „Kmet. družbe za Štajersko“ v Gradcu so se podelila našim zaslužnim pospeševalcem kmetijstva različna priznanja. Med temi je letos tudi, menda prvi Slovenec, g. dr. Gustav Ipavic, zdravnik, župan, načelnik kmet. podružnice, ces. svetnik, odlikovan z zlatim križcem s krono itd., kojemu se je priznala na predlog domače podružnice, zlata kolajna. To je menda prvo podobno priznanje Slovincu od strani, ki nam je bila prej vse drugo kakor naklonjena. Zato je podružnica sklenila to odlikovanje g. dr. G. Ipavca, slovesno obhajati. Temu so se pridružile tudi občine v okrožju: okolica Št. Jurij, Dramlje, Ponikva, Kalobje in Slivnica, ter ga imenovala za njegove zasluge kot pospeševalca prosvete, priljubljenega slov. skladatelja in zdravnika, ki obhaja letos 50 letnico svojega doktorstva, častnim občanom. Rojstna občina, koji je stal združeni z okolico dolgih 30 let na čelu kot župan, po presledku šestih let zopet poklican od tržanov samostojni trški občini na krmilo, pa ga je sedaj, ko je moral radi bolehnosti in starosti odstopiti, imenovala častnim županom.

Slovenci smo dober in hvaležen narod. Spomnimo se ob ti priliki tudi tega moža, ki je delal in trpel za našo prosveto prej kot mladenič, pozneje kot mož nad 50 let ter dosegel lepo starost, 77 let. 50 let je trpečemu človeštvu kot spreten, daleč okrog znan zdravnik, celil telesne, nad 30 let kot priljubljen skladatelj s svojimi mičnimi in melodioznimi kompozicijami pa duševne rane. Kdo ne pozna njegovih „Kje so moje rožice“, „Tam za goro“, „V mraku“, „Slovenec sem“, „Oblačku“ itd. In takih je na stotine več in manj znanih. Isto je z njegovim bratom Benjaminom, zdravnikom v Gradcu. Skupno in posebej sta sprožila marsikatero koristno gospodarsko stvar, bodisi v obč. bodisi za rojstni kraj. Da dobi Št. Juri slov. kmetijsko šolo, je povečini njuna zasluga.

Kot umetnika-skladatelja pa stojita in sta znana ne samo med nami Slovenci, ampak med Slovani sploh. Tudi Nemci ju dobro poznajo.

V očigled teh dejstev je imenovala trška občina brata Benjaminu ob jednem častnim občanom.

Ta dva redka lepa slučaja hočemo rojaki, z ozirom na bolehnost brata Gustava sicer skromno, vendar dostojno proslavljati. Zato se obračamo do vseh zavednih Slovencev, njunih osebnih prijateljev in znancev in drugih narodnjakov širom naše lepe domovine, da nam prihitite pomagat k slavlju. S pomočjo domačih društev priredimo 11. julija slavnostno bakljado z godbo po trgu in podoknico pred njegovim stanom ter slavnostnim banketom. Nadaljna potrebna pojasnila podamo pravočasno. **Slavnostni odsek.**

Svetovne vesti.

— **Fina družba.** Nadžupan grof Viktor Zichy v Stolnem Beligradu na Ogrskem je priredil dobrodelno slavnost. Po slavnosti pa se je pokazalo, da so gostje pokradli vse srebrno orodje z miz. Odbor je objavil prošnjo, v kateri prosi udeležence, naj vrnejo „pomotoma“ odnešeno orodje.

— **Visoka starost.** V Carigradu je umrl častnik sultanove telesne straže Husein Hasni beg, star 124 let. Šel je šele nedavno v pokoj.

— **Oblak se je utrgal** pri mestu Aleksandropolu na Ruskem. Nastala je taka povodenj, da je utonilo nad 100 oseb.

Listnica uredništva.

Gg. dopisnike prosimo potrpljenja. Nam primanjkuje prostora.

Vizitnice priporoča Zvezna tiskarna v Celju.

Proda se

iz proste roke 4 1/2 orala travnika, kateri bi bil pripraven za opeko in približno 2 orala gozda (močna zemlja — glina), tudi ta zemlja je jako pripravna za opeko, ker je brez vsake primesi (peska in kamenja). Posestvo je pol ure od železniške postaje Polzela. Cesta mimo njega je v prav dobrem stanu.

Več se izve pri 379 2-2

g. Julij Žiganu, trgovcu na Polzeli (Štajersko).

Sprejme se

učenec

za trgovino z mešanim blagom, sin poštenih starišev ter šole prost. Ponudbe naj se vpošljejo na tvrdko: Davorin Podlesnik, Radeče, Zidanmost.

381 1

Trgovska hiša

z enim nadstropjem, v najboljšem stavbenem stanu, na zelo ugodnem prometnem kraju v Savinski dolini, na razpotju treh okrajnih cest, se proda. V hiši je zelo obiskovana trgovina z mešanim blagom, velika gostilna z pravico žganjetoča. c. kr. prodaja duhana, in c. kr. poštni urad. Poleg hiše je novo gospodarsko poslopje, ledenica, kegljišče in velik vrt. Ako kupec želi, se mu še lahko tudi drugi sadonosni vrt, nekaj travnikov in njiv, proda vse pod najugodnejšimi pogoji. Prvo plačilo 10.000 kron. Natančnejša poročila daje **Marija Moser** v Ksaveriju, Savinska dolina.

378 3-2

Učenca

sina poštenih starišev sprejme takoj **Anton Tschantsch**, klepa ski mojster v Celju 384 3-1

Pridnega in močnega učenca

poštenih starišev sprejme takoj trgovina: **Andrej Elsbacher** v Laškem trgu na Štajerskem

380 3-1

Dajem v najem

velike prostore

za prodajalnico na najlepšem mestu v Klancu na Sotli na Hrvaškem blizu Bizeljskega na štajerski meji. — Vprašanja naj se pošilja upravništvu „Domovine“ v Celju.

374 3-3

Občina Artiče pri Brežicah

je z dovoljenjem c. kr. namestnije v Građu sejem, kateri se je vršil na **4. oktobra** predstavila na **19. oktobra** vsakega leta.

Letos pade dan 19. julija na nedeljo, torej se bode vršil v ponedeljek dne **20. julija**. Vabijo se živinorejci in kupci, da se udeležijo novega sejma v obilnem številu.

Darujte družbi sv. Cirila in Metoda!

Vabilo na

občni zbor

„Posojilnice v Gornjemgradu“,

ki se vrši v četrtek, dne 16. julija 1908, ob 2. uri popoldne.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Odobrenje računskega zaključka za l. 1907.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Poročilo o nadzorovanju posojilnice.
5. Sprememba pravil.
6. Volitev načelstva in nadzorništva.
7. Predlogi.

382 1

Načelstvo.

Savinski liker

preiskan in preizkušen na ces. kr. poljedeljskem preizkuševališču na Dunaju.

Savinski liker

je pripravljen iz planinskih in gorskih zelišč, ter se priporoča kot krepčilni napoj v zdravstvene namene. Lastnik znamke

VINCENC KVEDER Zalec v Savinski dolini, Stajersko.

13 130-68

Nova vinska postava

v obliki plakata dobiva se v

Zvezni trgovini v Celju

Cena 60 vinarjev, po pošti 70 vinarjev. Znesek se pošlje po nakaznici ali v znamkah.

Novi lovski zakon

je ravnokar izšel, cena kartoniranemu izvodu K 1:20, po pošti K 1:30. Založila Zvezna trgovina v Celju.

Velika manufakturna trgovina
Karol Vanič, Celje, Nar. dom.

Moderno volneno in sukneno blago
v vseh barvah in kakovostih.

Perilno blago v velikanski izberi.
Izključno nizke cene.